

УДК 502.1:613.97

ЛЮДИНА ТА ЇЇ ЖИТТЯ ЗА УМОВ ЗАБРУДНЕНОГО СЕРЕДОВИЩА

Касьянова В. студентка Технологіко-економічного коледжу
Миколаївського національного аграрного університету, Україна
Науковий керівник – викладач Василенко О.М.

Щороку умови навколишнього середовища в Україні та світі погіршується, однак до дій для запобігання цьому, поки що ніхто з нас, жителів нашої країни не береться. Екологічна ситуація на планеті з кожним роком ускладнюється. Здійснюється збільшення потужності промислових підприємств, відкриттям нових заводів і фабрик, зростання кількості транспортних засобів та використанням мінеральних добрив, поява нових технологічних процесів, хімічних речовин, виробів призводить до значного забруднення нашого довкілля. Тільки в атмосферне повітря планети щорічно потрапляє до 200млн. тонн оксиду вуглецю, 50 млн. тонн оксиду азоту, 145 млн. тонн оксиду сірки, 50 млн.тонн вуглеводнів, близько 700 млн. м³

техногенних і побутових газів. У світовому сільському господарстві щорічно використовується 500 млн. тонн мінеральних добрив. В цілому, наш організм досить добре пристосований до змін навколишнього середовища (до факторів якого належать повітря, вода, ґрунт, їжа, умови праці, харчування, побуту, навчання, відпочинок) і це є основною ознакою доброго здоров'я. В свою чергу, на здоров'я людини впливає як природне, так і соціальне середовище, що оточує нас.

Довкілля (навколишнє середовище), що оточує нас, утворене природно-кліматичними факторами і може змінюватися під впливом діяльності людини, тому розрізняють незмінне і змінне навколишнє середовище.

Незмінне навколишнє середовище – це таке, що, незважаючи на вплив людини, воно відновлюється внаслідок саморегуляції і є єдиним цілим з внутрішнім середовищем нашого організму.

Змінне (забруднене) навколишнє середовище – це довкілля, яке є змінним внаслідок нераціонального його використання в процесі діяльності людини. Воно шкідливо впливає на наше здоров'я.

Частиною довкілля, яка визначає суспільні, матеріальні і духовні умови його формування, існування і діяльності, є соціальне середовище. Всі живі організми на Землі, в тому числі і ми, зосереджені в біосфері. Швидкі темпи науково-технічного прогресу призводять до загострення проблеми, що порушують довкілля на здоров'я людини і охорони навколишнього середовища. Цими проблемами займається така біологічна наука, як “екологія” (грец. “ойкос” – середовище, місце та “логос” – вчення, наука).

У процесі еволюції ми(люди) пристосувалися до певної якості природного навколишнього середовища, і будь-які зміни його небайдужі для здоров'я нашого і можуть призводити до виникнення захворювань. А трапляються і такі захворювання, що з ними важко боротися, що навіть, лікарі не можуть допомогти. Навколишнє середовище не індивідуальне, а загальне для цілої популяції, тому забруднення довкілля в одному місці може проявлятися за десятки-тисячі кілометрів в іншому, яскравим прикладом чого є аварія на Чорнобильській АЕС.

З початку і до кінця життя, ми стикаємося з повітрям, водою, ґрунтом, харчовими продуктами тощо, все це впливає на наше здоров'я. У навколишньому середовищі циркулює велика кількість хімічних речовин (якщо ми знаходимося біля заводів, фабрик, тощо), часто небезпечних для здоров'я нашого. Елементи навколишнього середовища, які певним чином впливають на організми, називають факторами середовища.

Головну небезпеку для здоров'я людини становлять відпрацьовані гази двигунів автомобілів, які містять різні компоненти, багато з яких є токсичні. На населення впливають оксид вуглецю, оксид азоту, вуглеводні, сажа, діоксид сірки, сірчистий ангідрид, сірчистий газ та вуглець. Оксиди азоту руйнують легені людини. Свинець вражає всі наші органи і системи, а не тільки впливає на нервову систему. Сажа, як і будь-яка тверда речовина, подразнює наші дихальні шляхи, знижує видимість на дорогах. Забруднення атмосфери

вихлопними газами автотранспорту є вагомою причиною виникнення пухлин у людей.

Навколишнє середовище, в якому ми живемо, характеризується умовами, які сприяють нормальним фізіологічним функціям. Фактори навколишнього середовища ефективно впливають на здоров'я. Комплекс оздоровчих факторів природного середовища забезпечує для нас нормальний ріст і розвиток. Ще велику роль для нашого здоров'я відіграє відпочинок(санаторії, прогулка біля річки, туристичні походи тощо.

Я вважаю, ми не можемо жити без повітря, яке є одним з найважливіших елементів навколишнього середовища. Атмосферне повітря є постійним джерелом кисню, що дозволяє нам дихати і зберігати життя. Важливі й інші компоненти атмосферного повітря, зокрема вуглекислота.

Але другого боку, в атмосферне повітря поступають газоподібні продукти. Отже, в процесі еволюції між нашим організмом і повітряним середовищем склалася певна рівновага. Таке значення мають температура повітря, його вологість, барометричний тиск, рух повітря, сонячна радіація, процеси теплообміну організму з навколишнім середовищем, кліматотворчі фактори тощо.

Вода і харчові продукти також є компонентами навколишнього середовища, без яких неможливе життя людини. Ці компоненти входять до складу організму, вони є джерелом мінеральних речовин, вітамінів, білків, жирів, вуглеводів, що постійно беруть участь в обміні між організмом і навколишнім середовищем.

Не менш важливим є значення ґрунту для нашого організму. Ґрунт впливає на формування здоров'я. Ґрунт є також джерелом мінеральних речовин, необхідних для циклу обміну речовин, для росту рослин, які вживає людина і тварини.

Отже, я образно можу сказати, що людина - дитя природи і не може існувати поза нею. За словами М. Рильського, природа є вічним джерелом нашого життя і творчості. Як показують численні незаперечні факти, тривала ізоляція від природного середовища викликає не лише фізичні, а й психічні захворювання людей, не кажучи вже про падіння їхньої моральності. Тому можна вважати абсолютно нереальними і навіть шкідливими уявлення деяких футурологів про те, що в майбутньому, коли біосфера Землі буде остаточно зруйнована, людство створить якийсь штучний світ, у якому зможе безбідно існувати. Треба твердо уявити, що єдиний шлях до виживання людства - це збереження природи нашої планети.

Комплексним показником, що характеризує стан будь-якої людської популяції, є рівень здоров'я її представників. За сучасними уявленнями здоров'я - це природний стан організму. Офіційне визначення здоров'я Всесвітньою організацією охорони здоров'я звучить так: „ здоров'я - це стан повного фізичного, духовного і соціального добробуту, а не лише відсутність захворювання або фізичних дефектів”.

Значної шкоди навколишньому середовищу в Україні завдає різне сміття. Зібралось його майже 20 млрд тонн, воно займає територію більше 130 тис га.

А це означає, що продукти його забруднюють повітря, потрапляючи в ґрунт і у воду, роблять їх непридатними для використання. Як показали дослідження ряду вчених, шум має загальнобіологічну дію, яка призводить до змін в багатьох наших органах та системах. Тривала дія шумового фактора викликає функціональні розлади ЦНС, ССС, впливає на перебіг та розвиток гіпертонічної хвороби(високий тиск). Зміни на клітинному рівні можуть призводити до зниження організму.

Наукові дослідження свідчать також про негативний вплив інфразвуку на наш організм. Основою впливу інфразвукових є судинні зміни відділу органу слуху, які призводять до гіперемії барабанної перетинки, слизової вуха, що викликає стійке порушення і ми починаємо погано чути. Певні зміни відбуваються в клітинах головного мозку і клітинних структурах міокарда.

Чужорідні речовини (ксенобіотики), потрапляючи в організм людини, що призводить до несприятливих наслідків. Живий організм значною мірою адаптований до мінливих умов навколишнього середовища, однак при тривалій дії токсикантів настає виснаження.

Особливої уваги заслуговують забруднення довкілля радіоактивними речовинами (радіація). Людина постійно піддається впливу природного радіоактивного фону, зумовленого космічними променями і випромінюваннями природних радіоактивних речовин, які містяться в гірських породах, ґрунті, воді, повітрі, тканинах рослинних і тваринних організмів.

Отже, якщо ми хочемо захистити своє здоров'я, то ми повинні робити все необхідні для навколишнього середовища. Тобто, не треба забруднювати сміттям, бо, якщо ми це будемо виконувати, то ще стільки мільйонів людей це теж зроблять. Найпростіше, що ми можемо, це посадити маленьке дерево, яке потім дасть свої плоди. Не треба починати робити це, коли хтось зробить. Зроби це саме - ти. І в інших пробудеш бажання робити добро. Бо навколишнє природне середовище - це наше майбутнє і шлях до здоров'я.

Список використаних джерел

1. Шицкова А. П., Новиков Ю. В. Гармония или трагедия? Научно-технический прогресс, природа, человек / Отв. Ред. З. П. Казначеев. -М.: Наука, 2009.
2. Даценко І. І., Мартинюк В. З. Інтоксикація окисом вуглецю та шляхи її послаблення. - К.: Наук. думка, 2001.
3. Шандала М. Г., Звinyaцковский Я. Й. Окружающая среда и здоровье населения, - К.: Наук, думка, 2008.
4. Черниченко, І. О. До питання оцінки стану забруднення атмосферного повітря і його безпеки для населення / І. О. Черниченко, Я. В. Першегуба, О. М. Литвиченко // Довкілля та здоров'я. – 2009. – № 3. – С. 19-22. – Бібліогр.: 15 назв.
5. Нелеп, В. М. Земля України і здоров'я нації / В. М. Нелеп, Л. В. Бойко // Економіка АПК. – 2011. – № 1. – С. 20-27.

6. Лук`янчук, С. В. Забруднення водного середовища: вплив на імунну систему організму / С. В. Лук`янчук // Довкілля та здоров'я. – 2009. – № 3. – С. 31-34. – Бібліогр.: 32 назв.

7. Экология человека : хрестоматия / авт.-сост. Н. Е. Рязанова. – М. : Изд-во УРАО, 2005. – 192 с.